

Од 1. јануара требало би да стартује нова судска мрежа са 66 основних судова, уместо постојеће, формиране 2010. године са свега 34 основна суда који су заменили дотадашњих 138 општинских судова.

– Наша законска обавеза је да нова мрежа заживи – каже за „Дневник“ судија Драгомир Милојевић, председник Врховног касационог суда и Високог савета судства. – Оснивањем нових судова, грађанима ће правда бити доступнија и мањи трошкови.

Високи савет судства је, подсетимо, донео одлуку о потребном броју судија како за нове судове који се оснивају, тако и за постојеће, као и Правилник о критеријумима и мерилима за распоређивање судија будући да ће један број судија морати да оде у нове судове.

– Први критеријум је добровољност и сагласност судије да буде упућен у новоосновани суд, други је пребивалиште судије, а последњи критеријум за који се надамо да неће бити ни потребно да буде примењен, јесте дужина судијског стажа – наводи наш саговорник.

● Има ли сада довољно судија, с обзиром на то да је протеклих месеци у систем враћено око 600 судија, накнадним избором пошто је Уставни суд поништио одлуке о њиховом нереизбору из 2009 године?

– Релативно је шта је довољан број судија. Ако гледамо по броју предмета, нама би било потребно још три хиљаде судија. Судови у Србији имају више од пет милиона нерешених предмета по свим материјама, а од тога је судећа материја негде око два и по до три милиона, док су остало предмети друге врсте, не класични судски, али оптерећују судове и судије јер бавећи се њима имају мање времена за основну материју. Надам се да ће заживети делатности судских извршитеља и нотара и да ће да оде доста тих других предмета.

О броју судија је, дакле, тешко дискутовати јер би га требало везивати за број предмета, ако хоћемо ефикасно судство. Једноставно, узме се број предмета и процене потребно време да се заврше, то се подели и помножи и добија се реално потребан број судија. Али ми знамо да држава нема довољно новца, да не може да расписује нове конкурсе за нове изборе, па ћемо у оквиру постојећег броја да нађемо најрационалнији начин за распоређивање у нове судове. Трудићемо се да постојећи број судијских ме-

ста буде увек попуњен да би судство било што ефикасније.

● Колико је судија објективно потребно за нове судове?

– Ми смо проценили оквирно да је потребно да буде најмање седам судија у суду који се оснива, јер је то био и критеријум приликом прављења нове мреже стручној комисији која је радила на том послу. По систематизацији ће бити тај број, али видећемо да ли ће у сваком новом суду бити потребно да буде изабрано свих седаморо судија.

● Како кометаришете нове одредбе Закона о судијама по којима је држави пружена могућност да се регресира од судија који намерно причини штету странци у поступку, а држава плати одштету?

– Рекао бих да се у коментарима у јавности тај нови члан помало злоупотребљава као неко, да тако то назовем, плашило за судије, и да се хоће рећи да ће судија практично одговарати за накнаду штете. То тек

треба да заживи, а примена тог члана је предвиђена од 1. јуна 2014. године. Међутим, таква могућност је постојала и до сада кад судија погрешно, код грубе грешке и непажње. Рецимо, у Крагујевцу је био случај грешке судије приликом израде тестаментa, па је то поништено. Будући да свако одговара за свој пропуст и тада је држава могла да се регресира од дотичног судије по општим одредбама парничног поступка и облигационом праву.

Но, питање је докле ће се у томе ићи, имајући у виду и читав низ објективних ситуација. Ако говоримо о повреди права на суђење у разумном року, малтене сваки предмет који код нас уђе у суд, такорећи већ улази у неразуман рок, јер од момента подношења тужбе, судија због оптерећености бројем предмета, не може да закаже суђење за три-четири месеца. Имате и одлуке Европског суда за људска права у Стразбуру којима се утврдило повреда права на суђење у разумном року, али се грађанину као сатисфакција досуди само њено објављивање.

● Министар правде је најавио да ће се држава регресирати од чланова Високог савета судства из 2009. године за износ одштете који, због њихових одлука о нереизбору 837 судија, држава буде морала да плати по тужбама тих судија?

– Одговор је садржан у питању: ако министар и надлежни државни органи сматрају да треба, нека подне-

су тужбе. Веома ми је тешко да се изјашњавам о томе јер сам и ја један од судија погођених тим одлукама Високог савета судства. Могу једино да кажем да је то што су судије тужиле сасвим једноставна ситуација: неки грађанин је остао без посла, суд га је вратио, и он тражи онолико колико би примао да је радио. Судије, дакле, траже разлику између пуне судијске плате у суду у којем су радиле и накнада које су нам дате одлуком Владе до одлуке о жалбама.

● Јесте ли и ви поднели тужбу за накнаду штете?

– Требало би да поднесем тужбу или је мој адвокат већ поднео, али не тражим накнаду нематеријалне штете.

● Има ли држава пара да исплати одштету судијама, помиње се укупан износ око 17 милиона евра?

– Могу само да претпоставим да тешко да има пара. Али судије ће кад-тад добити пресуде за накнаде штете и кад-тад ће се наплатити. Верујем да би велики број судија пристао на вансудско решавање, па и да се одштета плаћа у ратама, јер заиста ће бити велики трошкови судских спорова.

● С обзиром на то што је у последњој деценији било драстичних захвата на судском систему, јесу ли нам судије истраумиране?

– Све је то имало последице. Знате да је оцена да је судство урушено. Судије су биле заплашене. Многе судије које нису биле изабране не знају зашто нису изабране. Многе који су изабране питају се зашто су изабране они, а нису изабране колеге на које су гледале с поштовањем, јер сваки судија зна своја својства спрам оног који није био изабран.

● Излази ли судство из тог латентног ровитог стања?

– Радимо на томе да се поврати поверење између судија и, наравно, поверење грађана у судство. До тога је могуће доћи само радом. Затражио сам као председник Врховног касационог суда да сви судови доставе извештаје за све предмете старије од пет година и то ће се анализирати. Овако ад хок да кажем, има ствари за које се већ на први поглед види да нису у реду. Примера ради, у једном таквом предмету, судија који га је преузео од колеге још средином 2012. године, изјашњава се да ће тек бити заказан – а сада је скоро 2014. година!

■ Јаска Јаковљевић

О судовима на КиМ договор у Бриселу

● Како гледате на то што се први пут доноси посебан закон о оснивању судова на КиМ на територији Заједнице српских општина и да ли ће и тим судовима бити кров Врховни касациони суд Србије?

– То је пар екселанс политичко питање. Основа за оснивање тих судова је Бриселски споразум и преговори које наши највиши државни функционери воде у седишту Европске уније. На бази тих будућих договора у Бриселу организоваће се и судови на територији коју покривају Заједнице српских општина, тако да све зависи од тог споразума и договора који буде постигнут.